

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27007958	CPI Luís Díaz Moreno	Baralla	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Comunicación e representación da realidade	5º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	20
4.2. Materiais e recursos didácticos	21
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	22
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	22
6. Medidas de atención á diversidade	22
7.1. Concreción dos elementos transversais	23
7.2. Actividades complementarias	23
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	24
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	25
9. Outros apartados	25

1. Introducción

A programación da área de Comunicación e Representación da Realidade recolle os elementos curriculares que se traballarán ao longo do curso de 5º de EI co fin máximo de promover nas nenas e nenos as capacidades que lles permitan continuar desenvolvendo ferramentas para comunicarse e interpretar a realidade a través de diferentes linguaxes e formas de expresión como medio para seguir construíndo a súa identidade, representar a realidade e relacionarse coa contorna e coas demais persoas que a habitan.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas formadas por situación de aprendizaxe (tarefas, actividades e exercicios). Consideramos fundamental seguir respetando o principio de globalidade á hora de deseñar estas situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares que irán en cada unidade ou proxecto adaptable a diferentes realidades de aula, establecemos categorías xerais que actuarán coma referencia para os centros de interese que cada mestra ou mestre escollerá, pero sempre favorecendo que xurdan dos intereses das nenas e nenos.

A temporalización das unidades proposta é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as realidades educativas de cada persoa mestra. Atoparemos dúas unidades didácticas en cada trimestre, e unha unidade transversal que se desenvolverá ao longo de todo o curso onde se traballarán de forma reiterativa aspectos moi concretos relacionados coa área e que complementará o traballado nas outras unidades.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Manifestar interese por interactuar en situacións cotiás a través da exploración e do uso do seu repertorio comunicativo para expresar as súas necesidades e intencións e para responder ás esixencias da contorna.	1	1				1		
OBX2 - Interpretar e comprender mensaxes e representacións apoiándose en coñecementos e recursos da súa propia experiencia para responder ás demandas da contorna e construír novas aprendizaxes.	1	1			1			
OBX3 - Producir mensaxes de maneira eficaz, persoal e creativa utilizando diferentes linguaxes, descubriendo os códigos de cada unha delas e explorando as súas posibilidades expresivas para responder a diferentes necesidades comunicativas.	1		1				1	1
OBX4 - Participar por iniciativa propia en actividades relacionadas con textos escritos, mostrando interese e curiosidade por comprender a súa funcionalidade e algunhas das súas características.	1	1		1				
OBX5 - Valorar a diversidade lingüística e dialectal presente na súa contorna, así como outras manifestacións culturais, para enriquecer as súas estratexias comunicativas e a súa bagaxe cultural.	1			1				1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Aprendizaxe continua.	Esta unidade traballarase de xeito transversal durante todo o curso e complementará as outras unidades. Aquí atoparemos actividades relacionadas coas linguaxes coma medio de comunicación (assembleas, buscas de información, uso de medios dixitais) de expresión (conciencia fonolóxica, emprego de diferentes soportes) e de relación social (pautas de convivencia, autoregulación emocións....). Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de presentación de novos integrantes da clase, de dinámicas de cohesión de grupo, elaboración das normas da clase en gran grupo, rutinas... e todo aquilo que se repita ao longo do curso para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.	40	X	X	X
2	Voltamos ao colexio. Medramos	A maioría do alumnado xa reconece a súa aula pero hai cousas que aínda non saben e que irán descubrindo coa variedade de posibilidades que ofrecen os distintos recunchos e espazos. Avanzarase no traballo comezado o curso anterior, afianzando o coñecemento das súas características físicas e propias, axudándoos a reconecer a súa identidade sexual e traballando o respecto e a igualdade. Reforzaremos a adquisición de hábitos de hixiene e posturais de cara a conseguir unha autonomía e identidade satisfactorias. Observaremos os cambios que se producen na contorna coa chegada do outono. .	40	X		
3	Onde vivimos e con quen?	Nesta unidade descubriremos as características dunha vivenda, as súas dependencias e as actividades que se realizan nela. Observaremos os diferentes tipos de vivendas, de que están feitas... O traballo coa familia farase desde a súa propia realidade descubrindo os lazos de parentesco, expresións de sentimentos.... Despertaremos actitudes de respecto e valoración cara a familia, participación e colaboración nas tarefas da casa. .	40	X		
4	Qué pasa na rúa?	Nesta unidade colocaremos o centro de interés nas relacións que se establecen entre as persoas. Axudaremos a que os nenos e nenas exploren as características da contorna rural onde viven e a coñecer as semellanzas e diferenzas ca vila e ca	40		X	

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	Qué pasa na rúa?	cidade. Afianzaremos normas e actitudes de seguridade viaria, coñeceremos algúns oficios e profesións, así como servizos e medios de transporte. Descubriremos como afectan a vida cotiá as inclemencias do tempo de inverno e a súa relación coas pezas de vestir, todo iso co obxectivo de axudalos a ser cada vez máis autónomos e responsables.	40		X	
5	Comunicámonos	Os medios de comunicación e de información forman parte da vida cotiá. O teléfono, a radio, a televisión, a prensa e o ordenador están presentes na vida do alumnado e convértense nun impotante eixe motivador para o desenrolo dunha gran variedade de aprendizaxes. Un obxectivo principal será ensinarlles a utilidade destes medios, as súas características máis sinaladas e as funcións que cumpren na sociedade. Coñeceremos aqueles dos que facemos uso habitualmente e reflexionaremos sobre os hábitos da súa utilización. Aproveitaremos a entrada da primavera para observar e rexistar os cambios meteorolóxicos que se producen e a súa importancia nos seres vivos.	40		X	
6	Para qué serven as plantas?	O alumnado adquirirá novos coñecementos que estarán conectados cos que xa posue. A maior autonomía permitiralle enfrontarse a cuestións máis afastadas da súa realidade inmediata. Deste xeito poderán realizar unha aproximación as complexas relacións que se establecen entre os seres vivos e o medio. Descubrirán o mundo vexetal a través de actividades que os axudarán a observar e a explorar as plantas, estimulando a curiosidade por coñecer como son, cal é o seu ciclo vital, que coidados necesitan e que relacións de interdependencia manteñen cos demais seres vivos. Tamén descubrirán as transformacións que se producen no medio coa chegada da primavera.	40			X
7	Os animais tamén medran	Partindo da experiencia que posúe o alumnado e a través dos distintos recursos e actividades, axudaremos a ampliar os seus coñecementos. Deste modo, identificarán algunhas características morfolóxicas do corpo dos animais, como se desprazan, como se reproducen e os beneficios que proporcionan aos seres humanos. Aprenderán a valoralos como seres vivos que hai que coidar, respectar e dar cariño. Esta última unidade do curso coincide cos cambios nas rutinas e actividades que propicia a chegada do verán.	40			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Aprendizaxe continua.	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...)	TI
CA1.4 - Axustar o seu repertorio comunicativo ás propostas, aos interlocutores e ao contexto, indagando nas posibilidades expresivas das diferentes linguaxes.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...)nas diferentes linguaxes.	
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...) en diferentes linguas	
CA2.5 - Relacionarse coas demais persoas a través da fala empregando as expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.	"Coñece as expresións de convencións sociais básicas e empregaas no intercambio comunicativo usando unha linguaxe respetuosa coas demáis persoas.	
CA3.2 - Interpretar de forma eficaz as mensaxes e as intencións comunicativas dos demais.	Comprende as mensaxes emitidas por outras persoas.	
CA3.5 - Evocar e expresar espontaneamente ideas a través do relato oral.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...)	
CA4.1 - Mostrar interese por comunicarse a través de códigos escritos, convencionais ou non, valorando a súa función comunicativa.	Participa activamente en actividades onde se empregan códigos escritos co fin de transmitir información	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	É quen de realizar grafismos libres e/ou suxeridos.	
CA5.4 - Participar en actividades de aproximación á literatura infantil, tanto de carácter individual coma en contextos dialóxicos e participativos, descubriendo, explorando e apreciando a beleza da linguaxe literaria.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo tras a escoita o lectura dun texto literario.	
CA6.1 - Percibir, identificar e discriminar sons.	Participa nas actividades e xogos de conciencia fonolóxica amosando capacidade para percibir sons.	
CA6.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Valora e respeta as producións das súas compañeiras e compañeiros.	
CA6.6 - Interpretar musicalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (oral, plástica, gráfica, escrita e corporal), indagando nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	Interpreta musicalmente mensaxes expresados noutras linguas.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA7.5 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Valora e respeta as producións plásticas das súas ompañeiras e compañeiros.	
CA7.6 - Elaborar creacións plásticas a partir de mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, oral, gráfico, escrito e corporal) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre eles.	É quen de expresar nunha obra plástica as mensaxes expresadas noutras linguaxes	
CA8.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Valora e respeta as producións corporais das compañeiras e compañeiros.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	<p>Emprega, con axuda, as ferramentas dixitais para obter información.</p> <p>Emprega, con axuda, as ferramentas dixitais para obter información.</p>	
CA9.4 - Coñecer e aplicar as normas básicas de uso das ferramentas tecnolóxicas: tempos de utilización, contextos e momentos de uso, tipo de aplicacións, contidos axeitados.	Coñece, acepta e respeta as normas básicas de uso das ferramentas tecnolóxicas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia. - Ampliación do repertorio lingüístico individual. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Verbalización da secuencia de accións nunha actividade planificada. - Discriminación auditiva e conciencia fonolóxica. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases. - Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación. - Achegamento a textos literarios orais e escritos con contido libre de prexuízos, co fin de contribuír a desenvolver valores sobre cultura de paz, dereitos da nena e do neno, igualdade de xénero e diversidade funcional étnico-cultural. - Os contos tradicionais como elemento transmisor de cultura e xerador de debates con relación a estereotipos de xénero. - Conversacións e diálogos ao redor de textos literarios libres de prexuízos e estereotipos sexistas. - escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas. - Discriminación de sons e identificación da fonte sonora. - Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar. - Aprecio da escoita musical como fonte de gozo. - Respecto polas producións alleas. - Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Respecto cara ás producións alleas. - Respecto cara ás producións alleas. - Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
2	Voltamos ao colexio. Medramos	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Expresa nas súas manifestacións artísticas as súas ideas, emocións e pensamentos	TI
CA2.5 - Relacionarse coas demais persoas a través da fala empregando as expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.	Amosa destrezas nos saúdos, despedidas, agradecementos, pedir axuda, escusarse coa familia, co profesorado, cos seus iguais..	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Emprega de forma progresiva , coherente e organizada a linguaxe oral.	
CA3.6 - Expresar oralmente mensaxes facendo transferencias doutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e corporal) e indagando nas posibilidades comunicativas que ofrece a combinación delas.	É quen de expresarse oralmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Realiza grafismos libres e suxeridos progresando na súa precisión e control.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo	Crea textos con escritura non convencional para transmitir información.	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Escoita con interese a lectura de contos, narracións, poemas... e goza compartindo ese momento coas compañeiras e compañeiros.	
CA5.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Fai algunha aportación persoal, con, axuda, sobre unha manifestación artística (un mural) nunha situación comunicativa.	
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Participa en actividades dramáticas e musicais empregando diferentes instrumentos, técnicas ou recursos.	
CA7.1 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Comprende as mensaxes que lle chegan a través de creacións artísticas.	
CA8.1 - Explorar as posibilidades expresivas do corpo a través da dramatización e da danza.	Participa activamente en actividades de danza e dramatización.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - A lingua galega como parte da identidade da nosa comunidade autónoma. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas. - Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación. - Situacións de lectura individual ou a través de modelos lectores de referencia. - Memorización e recitado de textos literarios. - Escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas.

Contidos

- Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.
- Exploración das posibilidades sonoras, expresivas e creativas da voz e do corpo.
- Utilización de sons para a interpretación e a creación musical.
- Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar.
- Recoñecemento da intención expresiva nas producións musicais e/ou sonoras.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Respecto polas producións alleas.
- Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa.
- Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos.
- Aproximación aos elementos básicos da expresión plástica, técnicas e procedementos.
- Intención expresiva de producións plásticas e pictóricas.
- Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.
- Exploración das posibilidades expresivas e comunicativas do propio corpo (cara, postura, ton, xestos¿) en actividades individuais e grupais libres de prexuízos e estereotipos sexistas.
- Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática.
- Uso do baile e da danza como medios de expresión.
- Vivencia do xesto e do movemento como recursos corporais para a expresión, a comunicación e o intercambio afectivo.

UD	Título da UD	Duración
3	Onde vivimos e con quen?	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpreta as mensaxes artísticas e dixitais.	TI
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) en diferentes linguas	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.2 - Participar en diferentes situacións de uso das dúas linguas cooficiais recoñecendo a importancia de ambas as dúas para fomentar a riqueza cultural da nosa comunidade.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) nas dúas linguas oficiais.	
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Descubre e mostra interese polo uso do vocabulario das linguas cooficiais.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) na lingua estranxeira.	
CA3.1 - Percibir, identificar e discriminar sons da lingua aumentando o seu repertorio comunicativo e adquirindo progresivamente unha maior precisión.	Participa nos xogos de conciencia fonolóxica recoñecendo os diferentes sons da lingua e asociándoos con letras e sílabas.	
CA3.4 - Utilizar a linguaxe oral como instrumento regulador da acción nas interaccións cos demais con seguridade e confianza.	Emprega con seguridade a linguaxe oral para interaccionar cos demais.	
CA4.1 - Mostrar interese por comunicarse a través de códigos escritos, convencionais ou non, valorando a súa función comunicativa.	Participa activamente en actividades onde se empregan códigos escritos co fin de transmitir información	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo	Crea textos con escritura non convencional para transmitir información	
CA5.4 - Participar en actividades de aproximación á literatura infantil, tanto de carácter individual coma en contextos dialóxicos e participativos, descubriendo, explorando e apreciando a beleza da linguaxe literaria.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo trala escoita dun conto, poema, narración....	
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	É quen de expresar emocións, ideas e pensamentos mediante creacións artísticas e culturais.	
CA7.1 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Comprende as mensaxes que lle chegan a través de creacións artísticas ou dixitais.	
CA7.2 - Elaborar creacións plásticas explorando e utilizando diferentes materiais e técnicas e participando activamente no traballo en grupo.	Fai creacións plásticas en grupo empregando diferentes materiais e técnicas.	
CA8.4 - Interpretar corporalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e oral) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	É capaz de expresarse corporalmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA9.3 - Expresarse de maneira creativa utilizando diversas ferramentas ou aplicacións dixitais intuitivas e visuais para expresarse de maneira creativa.	Mostra autonomía e creatividade nas súas creacións coas ferramentas dixitais.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade. - Achegamento á realidade lingüística da contorna. Fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Discriminación auditiva e conciencia fonolóxica. - Identificación dos usos sociais e das funcións da lectura e da escritura: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica. - Identificación e representación de palabras e frases escritas moi significativas e usuais. - Os contos tradicionais como elemento transmisor de cultura e xerador de debates con relación a estereotipos de xénero. - Respecto polas producións alleas. - Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos. - Aproximación aos elementos básicos da expresión plástica, técnicas e procedementos. - Intención expresiva de producións plásticas e pictóricas. - Exploración das posibilidades expresivas e comunicativas do propio corpo (cara, postura, ton, xestos) en actividades individuais e grupais libres de prexuizados e estereotipos sexistas. - Aproximación ao uso de ferramentas dixitais en procesos creativos.

UD	Título da UD	Duración
4	Qué pasa na rúa?	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
--------------------------------	-------------------------------	-----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.4 - Axustar o seu repertorio comunicativo ás propostas, aos interlocutores e ao contexto, indagando nas posibilidades expresivas das diferentes linguaxes.	Recoñece e valora algunhas particularidades lingüísticas e culturais da súa contorna.	
CA2.4 - Valorar positivamente as particularidades lingüísticas da contorna próxima.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...)nas diferentes linguaxes.	
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Manifesta interese por relacionarse na pluralidade lingüística da súa contorna.	
CA3.1 - Percibir, identificar e discriminar sons da lingua aumentando o seu repertorio comunicativo e adquirindo progresivamente unha maior precisión.	Participa nos xogos de conciencia fonolóxica recoñecendo os diferentes sons da lingua e asociandoos con letras e sílabas.	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Emprega de forma progresiva a linguaxe oral.	
CA3.6 - Expresar oralmente mensaxes facendo transferencias doutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e corporal) e indagando nas posibilidades comunicativas que ofrece a combinación delas.	É quen de expresarse oralmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	TI
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Realiza grafismos libres e suxeridos progresando na súa precisión e control.	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Escoita con interese a lectura de contos, poemas, narracións... e goza compartindo ese momento cos demais.	
CA6.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Fai algunha aportación persoal , con axuda, sobre unha manifestación artística (un mural) nunha situación comunicativa.	
CA7.2 - Elaborar creacións plásticas explorando e utilizando diferentes materiais e técnicas e participando activamente no traballo en grupo.	Fai creacións plásticas en grupo empregando diferentes materiais e técnicas.	
CA8.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Valora e respeta as producións dos demais .	
CA9.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, ou en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpreta as mensaxes artísticas e dixitais.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Comunicación interpersonal: empatía e asertividade.
- Achegamento á realidade lingüística da contorna. Fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses.
- A lingua galega como parte da identidade da nosa comunidade autónoma.
- Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais.
- Recoñecemento das particularidades lingüísticas da contorna máis próxima.
- Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.
- Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias.
- Interpretación da intención comunicativa das mensaxes.
- Verbalización da secuencia de accións nunha actividade planificada.
- Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases.
- Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica.
- Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Situacións de lectura individual ou a través de modelos lectores de referencia.
- Os contos tradicionais como elemento transmisor de cultura e xerador de debates con relación a estereotipos de xénero.
- escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas.
- Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.
- Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos.
- O código musical: o son, o silencio e as súas calidades.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Respecto polas producións alleas.
- Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa.
- Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos.
- Planificación da acción en producións plásticas.
- Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.
- Respecto cara ás producións alleas.
- Lectura e interpretación crítica de imaxes e información recibida a través de medios dixitais.
- Función educativa dos dispositivos e elementos tecnolóxicos da súa contorna.

UD	Título da UD	Duración
5	Comunicámonos	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...) e respecta as diferenzas individuais.	TI
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Descubre e mostra interese polo uso do vocabulario das linguas cooficiais.	
CA2.4 - Valorar positivamente as particularidades lingüísticas da contorna próxima.	Valora positivamente as particularidades lingüísticas da súa contorna.	
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Manifesta interese por relacionarse na pluralidade lingüística da súa contorna.	
CA3.2 - Interpretar de forma eficaz as mensaxes e as intencións comunicativas dos demais.	Escoita e interpreta mensaxes sinxelas emitidas por outras persoas.	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Emprega de forma progresiva a linguaxe oral.	
CA3.4 - Utilizar a linguaxe oral como instrumento regulador da acción nas interaccións cos demais con seguridade e confianza.	Emprega con confianza a linguaxe oral para interaccionar cos demais.	
CA4.1 - Mostrar interese por comunicarse a través de códigos escritos, convencionais ou non, valorando a súa función comunicativa.	Participa activamente en actividades onde se empregan códigos escritos co fin de transmitir información.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo.	Crea textos con escritura non convencional para transmitir información.	
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Visita o recuncho da biblioteca de maneira voluntaria para buscar información e cumpre as normas de uso.	
CA5.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Fai algunha aportación persoal, con axuda, sobre unha manifestación artística (un mural) nunha situación comunicativa.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	É quen de expresar emocións, ideas e pensamentos mediante creacións artísticas e culturais.	
CA7.4 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Expresa, con algunha axuda, a súa opinión sobre unha manifestación artística nunha situación comunicativa.	
CA8.2 - Axustar harmonicamente o seu movemento ao dos demais e ao espazo como forma de expresión corporal libre, manifestando interese e iniciativa.	Participa con interese en actividades de expresión corporal libre.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Amosa interese polos medios e ferramentas dixitais para intercambiar comunicación.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Ampliación do repertorio lingüístico individual. - Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais. - Recoñecemento das particularidades lingüísticas da contorna máis próxima. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Discriminación auditiva e conciencia fonolóxica. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases. - Identificación dos usos sociais e das funcións da lectura e da escritura: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica. - Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números. - Identificación e representación de palabras e frases escritas moi significativas e usuais. - Iniciación a estratexias de procura de información, reelaboración e comunicación. - Situacións de lectura individual ou a través de modelos lectores de referencia. - Achegamento a textos literarios orais e escritos con contido libre de prexuízos, co fin de contribuír a desenvolver valores sobre cultura de paz, dereitos da nena e do neno, igualdade de xénero e diversidade funcional étnico-cultural. - Memorización e recitado de textos literarios. - A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura. - Utilización de sons para a interpretación e a creación musical.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O código musical: o son, o silencio e as súas calidades. - Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos. - Planificación da acción en producións plásticas. - Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais. - Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática. - Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo. - Lectura e interpretación crítica de imaxes e información recibida a través de medios dixitais.

UD	Título da UD	Duración
6	Para qué sirven as plantas?	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Transmite nos seus debuxos as súas ideas , emocións e pensamentos.	TI
CA2.2 - Participar en diferentes situacións de uso das dúas linguas cooficiais recoñecendo a importancia de ambas as dúas para fomentar a riqueza cultural da nosa comunidade.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) empregando as dúas linguas cooficiais.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) empregando a lingua estranxeira.	
CA3.1 - Percibir, identificar e discriminar sons da lingua aumentando o seu repertorio comunicativo e adquirindo progresivamente unha maior precisión.	Participa nos xogos de conciencia fonolóxica recoñecendo os diferentes sons da lingua e asociandoos con letras e sílabas	
CA3.5 - Evocar e expresar espontaneamente ideas a través do relato oral.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) .	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Realiza grafismos libres ou suxeridos progresando na súa precisión e control.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo	Crea textos con escritura non convencional para transmitir información.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Visitar o recuncho da biblioteca de maneira voluntaria para buscar información e cumpre as normas de uso.	
CA6.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Fai algunha aportación persoal, con axuda, sobre unha manifestación artística (un mural) nunha situación comunicativa.	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	É capaz de expresar algunha emoción ou pensamento na creación dunha obra plástica.	
CA8.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas, con axuda, sobre as producións dos demais.	
CA9.3 - Expresarse de maneira creativa utilizando diversas ferramentas ou aplicacións dixitais intuitivas e visuais para expresarse de maneira creativa.	Mostra autonomía e creatividade nas súas creacións coas ferramentas dixitais.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia. - Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Creación de textos ou enunciados orais formais e informais. - Interpretación da intención comunicativa das mensaxes. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases. - Identificación dos usos sociais e das funcións da lectura e da escritura: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números. - Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación. - Iniciación a estratexias de procura de información, reelaboración e comunicación. - Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios. - A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura. - Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos. - Aproximación aos elementos básicos da expresión plástica, técnicas e procedementos. - Respecto cara ás producións alleas. - Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.

UD	Título da UD	Duración
7	Os animais tamén medran	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpreta as mensaxes artísticas e dixitais.	TI
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Fai algunha aportación de xeito guiado nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo...)nas diferentes linguas.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo) empregando a lingua estranxeira.	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Emprega de forma progresiva a lingua oral.	
CA3.5 - Evocar e expresar espontaneamente ideas a través do relato oral.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo (asambleas, círculos dialóxicos, dinámicas de grupo)	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Realiza grafismos libres ou suxeridos progresando na súa precisión e control.	
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Visita o recuncho da biblioteca de maneira voluntaria para buscar información e cumpre as normas de uso.	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Escoita con interese a lectura de contos, narracións, poemas... e goza compartindo ese momento cos demais.	
CA6.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Fai algunha aportación persoal, con axuda, sobre unha manifestación artística (un mural) nunha situación comunicativa.	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	É capaz de expresar algunha emoción ou pensamento na creación dunha obra plástica.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA8.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas, con axuda, sobre as producións dos demais.	
CA9.3 - Expresarse de maneira creativa utilizando diversas ferramentas ou aplicacións dixitais intuitivas e visuais para expresarse de maneira creativa.	Mostra autonomía e creatividade nas súas creacións coas ferramentas dixitais.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia. - Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais. - Creación de textos ou enunciados orais formais e informais. - Interpretación da intención comunicativa das mensaxes. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases. - Identificación dos usos sociais e das funcións da lectura e da escritura: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números. - Identificación e representación de palabras e frases escritas moi significativas e usuais. - Iniciación a estratexias de procura de información, reelaboración e comunicación. - Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios. - A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura. - Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos. - Aproximación aos elementos básicos da expresión plástica, técnicas e procedementos. - Respecto cara ás producións alleas. - Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Na área de Competencia en Comunicación Lingüística deberemos ter en conta a concepción positiva da infancia ao respecto das súas múltiples potencialidades comunicativas, e máis neste segundo curso do segundo ciclo no que as nenas e os nenos xa teñen iniciada a súa comunicación coa contorna máis aló do seu núcleo familiar. Como aula e escola deberemos dar resposta creando as condicións para que as diferentes linguaxes continúen o seu progresivo desenvolvemento e se afiancen, sen considerar a ningunha por enriba das demais. Continuaremos tendo sempre en consideración o deseño de situacións de aprendizaxe relativas aos intereses das nenas e dos nenos, que respecten a necesaria transferencia dunhas linguaxes a outras, combinando as diferentes técnicas, recursos e materiais propios

de cada unha para un mellor autoconecemento e comprensión da realidade. O emprego de diferentes linguas, con especial énfase nas da súa contorna, incorporadas ás rutinas cotiás, xogos ou cancións que permitan a inmersión con naturalidade nos distintos códigos lingüísticos do mundo global que os rodea.

Dentro da metodoloxía deste programación destacamos:

- As unidades didácticas terán actividades adaptadas aos diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado. Estas actividades buscarán a exploración e manipulación de diversos materiais, xerando curiosidade e culminando con sinxelas creación das nenas e nenos
- Ao longo das actividades empregaremos dinámicas individuais, de parella, grupos ou equipos (fomentando o traballo colaborativo e cooperativo) e de gran grupo.
- Deben estar moi presentes no deseño das actividades os principios do Deseño Universal de Aprendizaxe, ofertando dentro dunha mesma actividade, diferentes maneiras de acceder a información, diferentes xeitos de expresarse, e diferentes maneiras de motivar ao alumnado.
- Para conseguir máis significativade nas aprendizaxes do alumnado empregaremos estratexias que axuden a conseguilo seguindo os principios básicos da neuroeducación no que di que o alumnado ten que sentir interese polo tema para activar as súas conexións neuronais. Isto irá acompañado de actividades que faciliten a capacidade de aprender do noso alumnado tales como rutinas de pensamento, esquemas visuais...
- Nesta programación empregárase un enfoque activo á hora de deseñar as actividades, buscando sempre que as nenas e os nenos sexan os protagonistas activos das súas aprendizaxes. Ofreceranse sempre actividades onde se desenvolvan diferentes tipos de habilidades e capacidades. Para acadalo empregaremos unha organización espacial acorde que permita levar a cabo diferentes propostas á vez e que o alumnado teña variedade para realizar. Destacarán os ambientes de aprendizaxe, recunchos, estacións de traballo...
- O traballo con ferramentas tecnolóxicas estará sempre orientado cara o emprego destas como xeradoras de contidos e non transmisoras pasivas de información. O alumno se iniciará no seu emprego de forma transversal pero sempre dende unha maneira responsable, respetando os tempos de uso, minimizando a exposición ás pantallas e empregando recursos acordes a súa idade e estado madurativo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Ferramentas tecnolóxicas: Ordenador de aula, conexión a internet, reproductor musical
Material funxible: convencionais e non convencionais
Material sensorial: bandexas para a escritura sensorial (area, fariña...)alfombra sensorial.,
Material visual: carteis, bits, láminas...
Biblioteca de centro, de aula, libros, contos, ...
Material curricular: Currículum, P.E....
Material artístico: pinturas, plastina, refugallo, teatro de sombras, luz negra, kamisibai, títeres...
Material de psicomotricidad: estruturas de gomaespuma, cordas, balóns, táboas de equilibrio...
Material non estruturado: de refugallo, elementos naturais, pezas soltas...
Material de xogo simbólico: a cociña, o banco do carpinteiro, o maletín de perruquería, o maletín do médico...
Comunidade educativa (Alumnado, persoal docente e non docente, familias) e calquera persoa que interveña na vida do centro (visitas,etc)
Proporcionados pola contorna, nun amplo sentido: todo o que se nos poida ofrecer no contexto que nos rodea. (parques, biblioteca Concello, etc)
Instrumentos musicais: pandeiretas, maracas, asonxeres, pandeiro, tambores, caixas chinas, castañolas...

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Esta avaliación será entendida como un proceso que leva implícito unha serie de acordos para a posterior planificación do proceso educativo baseado na análise tanto das competencias clave do alumnado como das necesidades do grupo.

Na primeira unidade do curso levarase a cabo a avaliación inicial ou diagnóstica a través de:

- Observación directa, sistemática e rexistrada da participación do alumnado nas actividades e propostas didácticas.
- Análise das producións plásticas, escritas, musicáis, etc realizadas polo alumnado
- Revisión dos informes do alumnado do curso anterior.
- Diagnóstico do estado físico, emocional, coñecementos previos e limitacións de cada alumna e alumno.

Suliñar o factor preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a identificación temprana das necesidades educativas como para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias.

Esta avaliación inicial realizarase unha vez superado o periodo de adaptación de 5º de E.I. e terase en conta a información obtida durante este periodo, pero agardarase a que o alumno se amose adaptado de novo ás rutinas e a realidade presente da aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade didáctica segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade de forma que, o alumno/a obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado pola mestra/e.

Para levar a cabo esta cualificación basearemonos na observación directa, no rexistro diario e nos datos relevantes no desenvolvemento do alumnado que revistan interese para a vida escolar.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa.

6. Medidas de atención á diversidade

Son entendidas como o conxunto de medidas, ordinarias e extraordinarias, que teñen por finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes necesidades, características, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses, así como á situación social, cultural e de saúde de todo o alumnado, con especial atención a finalidade preventiva, adaptando a práctica educativa ás características persoais do noso grupo e alumnado, así como aos seus intereses e necesidades, e a consideración da diversidade como un valor, defendendo así un modelo inclusivo que potencie a metodoloxía baseada na diversidade, igualdade de oportunidades, e colaboración e tamén na cultura tecnolóxica e innovadora, aproveitando as posibilidades das TIC para o alumnado (apps para estimulación da linguaxe, razonamento, atención, etc)

Para atender o distinto grao de madurez que presenta o alumnado de 5º de E.I. adecuaremos a xestión da aula ás súas características e levaremos a cabo medidas como:

- Organizar o aula de forma accesible, adecuaremos tempos e rutinas en base ás súas necesidades fisiolóxicas, afectivas...
- Adecuar a programación didáctica. Realizarase unha interpretación flexible do currículo axustada ao grupo clásico e ao alumnado con NEAE.

- Utilizar metodoloxía colaborativa e cooperativa, seguindo as liñas marcadas no P.E. do centro, propoñendo diferentes medios de acceder á información, de expresarse e de motivar ao alumno.
- Adaptar os tempos, instrumentos e procedementos de avaliación, usando os que mellor se adapten ás características do alumnado.
- Aproveitar as posibilidades das TIC para todo tipo de alumnado utilizando diferentes apps para estimulación da linguaxe, o razonamento e a atención.
- Buscar de maneira continua interactuar co alumnado de NEAE, estimulando a súa iniciativa e promovendo o interese por aprender.
- Secuenciar as tarefas, incluso con referencias visuais como pictos e axendas.
- Traballar con axudas directas e demostracións.
- Evitar tarefas repetitivas sen interese para o alumnado que podan facer aparecer conductas disruptivas, a non ser o caso daqueles alumnos que, polas súas necesidades, necesiten este tipo de actividades para reforzar aprendizaxes e aportar seguridade.
- Primar o esforzo e non o resultado, intentando sempre reforzar a autoestima.
- Transmitir a información de maneira clara, concisa e con frases/explicacións curtas.
- Ofrecer sempre situacións de éxito, para ir aumentando a dificultade progresivamente.
- Ofrecer propostas onde o alumnado poida participar en base as súas capacidades.
- Intervir educativamente sempre desde un enfoque multidisciplinar : titoría, D.O., familia ou titores legais, servicios sanitarios, sociais, etc.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Desenvolvemento afectivo e xestión emocional		X	X				
ET.2 - Hábitos de control corporal.		X					
ET.3 - Pautas elementais de convivencia e relación social.	X		X	X			
ET.4 - Coidado da contorna e dos seres vivos.						X	X
ET.5 - Educación para o consumo responsable.			X	X	X		
ET.6 - Educación igualitaria e libre de estereotipos		X	X	X			

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita de persoa experta.	En cada unidade invitaremos a unha persoa familiar do alumnado para que actúe como experto na materia que estamos a traballar.	X	X	X
Contacontos	Programaremos varias sesións de contacontos ao longo do curso.	X	X	X
Saídas pola contorna.	En cada unidade realizaremos unha saída pola contorna para afondar no traballo na aula.	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saídas fóra da contorna	Estas saídas faranse no primeiro, segundo e terceiro trimestre. Serán: Unha visita ao PARQUE MÁXICO DE BONXE en Outeiro de Rei , roteiro com polas insuas do Miño, andainas polo Camiño de Santiago, unha polo Camiño Pimitivo (Bascuas- Lugo) e outras polo Camiño Francés. No mes de xuño faremos unha saída a Santiago de Compostela. Cada unha destas saídas será completada cunha xornada de convivencia entre mestres e alumnado.	X	X	X
Obradoiros	O alumnado levará a cabo diferentes obradoiros: disfraces, cantos de taberna , o mercado, bailes, panxoliñas...	X	X	X
Conmemoracións e festas	Participaremos nas distintas celebracións da comunidde educativa ao longo do curso.	X	X	X
Coidamos da nosa saúde	Fomentaremos unha alimentación saudable nas merendas do centro.	X	X	X
Horto de aula	No terceiro trimestre sementaremos e plantaremos plantas que logo coidaremos e no mes de xuño levarán o alumnado para as súas casas.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Deseño das actividades adecuadas ao alumnado
Elementos curriculares presentes nas actividades.
Instrumentos de avaliación eficaces e adecuados.
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades.
Utilízase diversidade de materiais para accederá información, para expresarse e para fomentar a motivación.
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades.
Temporalización de actividades adecuada.
Empréganse diversos recursos didácticos.
Existe coordinación co equipo docente.
Promóvese a participación das familias.
A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe.
Tivéronse en conta os intereses do alumnado no deseño de actividades e propostas.
Individualización do proceso ás características de cada alumna/o.

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso posibilitando modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ao rematar cada trimestre.

9. Outros apartados